

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput I. Demonstratur ex Vaticinio Jacob Genes. XLIX. v. 10. venisse
Messiam in lege promissum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83684)

nem subiit terribilissimum crudelissimumque supplicium. In hoc autem perferendo factus obediens Patri usque ad mortem, etiam magnum obedientiae praeiit nobis exemplum: ejusdemque obedientiae praemium ubinam, quaeso, melius ostendi potest, quam in tanti Mediatoris carne, quae ad vitam resurrexit aeternam, & in augustissimo, sanctissimoque Ipsius nomine, in quo omne flectitur genu, coelestium, terrestrium, & infernorum? Valde itaque affinis est praecedentis voluminis lucubrationibus haec de Verbo facto homine pertractatio, qua edocemur praerceptiones, adjumenta, exemplum, & retributionem virtutis. Atque his accedit tanta argumenti hujus dignitas & praestantia, ut istud praeter ceteris trahat contemplantium mentes in omnes divinitas plenitudinis intellectus, scribente ad Colossenses Apostolo, latere in Mysterio Christi Jesu thesauros omnes sapientiae & scientiae. Enim vero scientiam in iis, quae Verbum caro factum temporaliter & localiter egit ac pertulit, sapientiam in iis, quae sine tempore ipsi Verbo immortaliter, aeterno, & ubique toti conveniunt, bene sapienterque Augustinus in tertio decimo libro de Trinitate distinguit. Revera neque in rebus, quae temporaliter fiunt, potest aliquid mirabilis excogitari, quam partus Virginis, Conditoris universorum nativitas temporalis, mors quam pertulit Auctor vitae, ac tanto pretio soluta filiorum Adae captivitas: neque in sempiter-

nis divinisque aliquid difficilius inquiri, quam persistens in humilitate Virginei partus gloria antiquae nativitatis, in corporis circumscriptione divinitatis immensitas, in carnis infirmitate potestas omnipotentiae: ita nimirum differentes de Christo acquirunt scientiae & sapientiae thesauros, dum versantur in humanarum divinarumque rerum sublimiori contemplatione. Id vero, ut nos majori cum voluptate assequamur, extra Scholarum fines per spatia Scripturarum sanctarum, per loca Patrum, historico-rum, nec non impie dogmatizantium haereticorum excurrentes curabimus divina intueri mysteria, fidem Orthodoxam exponere, haereses profligare, & magnum opus recolare perfectae Reparationis. At cum Judaeis adhuc ducem suum praestolantibus videamur annuntiare scandalum, Gentibus autem ignorantibus mysteria Crucis praedicare stultitiam; cumque in qualibet disputatione primum in quaestionem veniat rei de qua agitur, veritas & extantia: institui priori hoc libro ipsorum Judaeorum pervicaciam retundere, & gentium refutare perfidiam, demonstrans invictis argumentationibus advenisse juxta Prophetarum oracula praenuntiatum humani generis Redemptorem, & hunc esse eundem Dominum Jesum Christum: in cuius Nomine, ut minimus filius Isai adversus Goliath, minimus & ego Augustini discipulus contra veritatis hostes certabo.

CAPUT I.

Demonstratur ex Vaticinio Jacob *Genes. XLIX. v. 10.* venisse Messiam in lege promissum.

SUMMARIUM.

1. Variæ DD. opiniones, cur sceptrum de Juda dudum ante Christum non defecerit.

2. usque ad 10. Affertur vaticinium, & explicatur, 10. Propositio cum sua probatione.

1. Variæ DD. opiniones, cur sceptrum de Juda non defecerit.

ARDUAM principio hujus libri provinciam suscipio, Propheticum de Christo vaticinium omnium celeberrimum explicandi, & ad veram planissimamque reducendi intelligentiam. Illud namque primum pervicaces Hebraei interpretamentis compluribus tentarunt excutere, postmodum Christiani ipsi implexas instituendo disputationes obscurissimum reddiderunt. Animadvertentes enim sceptrum à domo Juda per longa temporum intervalla defecisse, praesertim tempore Babylonicæ captivi-

tatis, & imperium tenentibus Hasmonæis, mirum est in quot opiniones deflexerint, ut probe tuerentur facto prophetiam coherere. Quidam ideo de Juda sceptrum non defecisse propugnant, quod licet Hasmonæi paterno genere pertinerent ad tribum Levi, materno tamen essent ex Tribu Juda prognati: quas duas tribus Sacerdotalem, & regiam, id est, Tribum Levi, & Tribum Juda fuisse conjunctas liquet ex matrimonio Aaron, qui uxorem duxit filiam Aminadab, & ex Jojada, qui in matrimonium sibi

sibi copulavit filiam regis Joram. Hanc sententiam post Origenem tenere complures, etiam Lyranus, Tostatus, & Dionysius Carthusianus. Ut facilius nodum hunc solverent Genebrardus & Baronius affirmarunt Machabæos ex Juda etiam paterno genere ortos, nonnullis Scripturæ verbis proculdubio decepti. At alii opinantes faciliiori negotio difficultatem omnem posse expediri, si Judæ nomen ob singularem prærogativam ad universam Hebræorum gentem extendatur, conati sunt propugnare nunquam nisi Herodis tempore ablatum sceptrum de Juda; quod tenuerunt Justinus, Eusebius, Diodorus Tarsensis, Casaubonus, Pererius, & alii; qui diversam tamen rationem explicandi propheticum vaticinium adinvenere. Alii quippe causam proferunt, quod Tribus Judæ cæteris fuerit gloria, & dignitate præstantior; alii, quod cæteris tribubus nomen dederit; alii, quod in Tribu Juda solum, sceptrumque persisterit, etsi persona regia non semper ex eadem Tribu duxerit genus suum. Denique permulti Tribum Juda singulari prærogativa distinctam agnoscunt, sed non ita, ut Rector ac Princeps Judaici populi ex femore Judæ prodierit; sed, vel quia Tribus illa semper jus habuit ad regnum cum temporale, tum æternum instaurandum à Christo, ut docuerunt Cajetanus, & Daniel Huetius: vel quia ipsa Tribus Juda sponte Machabæis, quasi loco depositi Imperium contulit, ut inquit Melchior Canus: vel quia Principes regnaturi, etsi externo sanguine procreati, priusquam regni insignia capefferent, in tribum Juda adlecti erant, & jure hæreditatis, honore germinis, atque civitate donati, ut arbitratur Petavius: vel demum, quia sola tribus Juda fuit regno destinata, sola post captivitatem integra perseveravit, & de hac tribu erat major pars populi Regi Judæorum obtemperantis, in in eadem tribu sedes Regni, Thronus, Magistratus, ac forma civilis regiminis, ita ut necessarium non sit ad demonstrandam sceptri Judaici in una Tribu Juda persistentiam, quod semper Moderator ac Princeps fuerint ex semine Judæ, sed sufficiat si una ex his conditionibus ad Messiam usque in ipsa Tribu persisterit.

Quamquam vero hæc omnia à suis Auctoribus magna cum eruditione defendi videntur, unum est obvium, ac planissimum quod possunt Judæi pugnaciter contendere, promitti à Jacobo Legislatorem ac Ducem ex femore Judæ: quibus verbis & ego certissimum puto designari, non regionem, non thronum,

non adlectum ex aliis tribubus Magistratum, sed virum aliquem Principem, & Jusdiceatem vera & propria generatione ex lumbis Judæ progenitum. Quod verissimum esse paulo infra commonstrabo. Si ergo longe ante Jesum Nazarenum Persona hæc principatum tenens defecerit, poterunt Hebræi affirmare, etiam longe ante Christum Jacobi vaticinium fuisse completum; quandoquidem Machabæi, etiamsi dicantur de Tribu Juda ob genus maternum, si non sunt quoque ob paternum, nequeunt appellari de femore; & multo minus id competere potest aut Civitati, aut Throno, aut formæ Regiminis, aut Magistratibus ex omni Tribu conflatis: cum apertissima linguæ sanctæ expressione *Dux de femore* aliquam individuum personam principantem, & jus dicentem profectam carnali generatione ex lumbis Judæ, & nihil aliud designet. Hanc vero personam cum in serie plurimorum Regum viri Eruditi minime invenerint, varias opinioniones superius expositas promulgarunt: quibus singulis cum non assentiantur Catholici, frustra conabimur, ut subscribant Judæi. Postquam ergo literalem Prophetiæ sensum tradidero, demonstrabo ex ipsis Hebræicis monumentis, nunquam à Davide ad Christum defuisse Principem aliquem ex femore Judæ prognatum, qui judicia exerceret, leges ferret, & sceptri teneret auctoritatem. Diluam postea innumeras Hebræorum cavillationes, & illorum quoque Catholicorum, à quibus recedo, argumentationibus satisfaciam.

VATICINIUM JACOB AFFERTUR ET EXPLICATUR.

Vaticinium itaque his verbis continetur: *Non auferetur sceptrum de Juda, & Dux de femore ejus, donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium.* Ita Vulgata. Hebraica autem lectio habet: **כִּי יָבֹא שִׁלָּה וְלוֹ**

וּמִיְהוּדָה וּמִחֶקֶק מִבֶּן דָּוִד יָרֵךְ יְלָחֶת עַמּוֹס: לֹא יָבוֹר שֶׁבֶט Non

recedet virga de Juda, & Legislator de inter pedes ejus, usquequo veniat Silo, & illi congregatio populorum.

Particula **שֶׁבֶט** *Sceptrum* vel significat *sceptrum*, & regiam auctoritatem, ut *Explicitur* Pl. XLIV. **שֶׁבֶט מַלְכוּתָךְ** *Virga regni tui.* Item Num. XXIV. 17. & Ezech. XXI. 13. Vel significat *Tribum*, ut *Judicum*

dicum xviii. 19. & Esaia xix. 13. Ea enim vox שבט proprie significat baculum, ideoque vel accipitur per metonymiam signi pro indicio regiae potestatis, & idem est ac sceptrum, vel per metaphoram pro stirpe à primo parente derivata, ut baculus germinat è radice, & idem est ac progenies vel tribus. Castigationem, & virgam tribulationis hoc loco significare contendunt Rabbiorum nonnulli. Verum apertissime revincuntur. I. Ipsorum Hebræorum testimonio: omnes enim veteres Rabbini, ipsumque Talmud Scevet pro Virga Dominationis acceperunt. II. Chaldaeus pro שבט legit, עבר שולטן faciens potestatem,

III. Nullibi particula illa Scevet, si solitaria sit, & absque adjuncto epitheto, afflictionem imperiumque tyrannicum sonat; sed tantum ubi ponitur cum adjuncto exprimente furem, & indignationem, ut Psal. ii. 9. & Esaia x. 5. IV. Cum illa particula conjungitur in cap. xix. Gen. altera demonstrans, ut mox dicam, Legislatorem, & quidem natum ex femore, ut nequeat intelligi Dominator exterius, & Tyrannus. V. Quaecunque Judæ promittuntur faustissima sunt, laus fratrum, victoria inimicorum, agrorum fertilitas, vindemiarum ubertas: perperam ergo fingitur infaustum aliquid praenuntiari. VI. A Davide ad Sedeciam, atque post solutam captivitatem usque ad Herodem non fuerunt Judæi sub virga tyrannici dominatus: ideoque non praedixerat Jacob perseverantiam usque ad Christum illorum servitutem & vexationem. Non ergo virgam tyrannici imperii, sed sceptrum, atque proprii Principis regimen particula illa שבט demonstrat. Quod si eandem particulam accipias pro ipsa Tribu, ita ut sensus sit, tribum Judam usque ad adventum Messiae nunquam ablatum iri, quem admodum contigit ceteris in longinquas regiones asportatis; infertur apertissime Messiam venisse, cum jam ipsa tribus Judæ patria, penatibusque relictis dispersa, & ejecta experietur miserabile ac diuturnum exilium.

4. Sequitur in Prophetico Oraculo Hebraica vox ומהקק Latine Dux & explicatur vocula Dux.

Græce ἡγούμενος. Auctore R. Kimchi significat Dominatorem, qui legem sanctit, & exercet judicia. Juxta Rab. Salom. Magnum Principem leges praescribentem. Per Onckelon Saphram, idest, Scribarum Magistrum, vel Doctorem. Nequit hæc interpretatio in dubium ver-

ti. I. Ob communem Sapientum consensum. II. Ob radicalem דקק, unde participium illud fluit, quæ idein est, ac determinare, & praescribere, unde à Græcis vertitur, ὑποτάσσειν, διατάσσειν, διακρίνειν, describere, & ordinare. III. Ex apertissimo Scripturæ contextu, videlicet Judicum v. 15. ubi מהקקים Mechokim, Duces, appellantur Scribæ Issachar, Quare apertissimus Prophetiae sensus est, permanfurum semper in familia, ac progenie Judæ Legislatorem ac principem, sive amplissima praeditum auctoritate, qualem habent absoluti Monarchæ, ac Reges, sed quam minime hæc Prophetia in Tribu Juda diuturnam fore promittit; sive Dominatorem virgam tenentem, & civilem potestatem judicia etiam capitalia exercendi, atque Scribarum Praesidem; sive fungentem Legislatoris officio. Quem virum si praefuisse Judæis usque ad Christum adinvenimus, & de illo vaticinatum Jacobum, non de Principe, qui semper Rex fuerit, & arma tractaverit, id enim neque prophetica verba, neque ipsi Hebræorum Magistri ullatenus exigunt, obstructæ sunt omnes cavillandi rimæ, neque aliquod erit perfugium perfidis obsecatisque Judæis

At proxima verba מבין רגליו De inter pedes ejus commonit hunc virum principem, judicem, ac legislatorem, futurum ex stirpe, germine, ac semine Judæ: ideoque nunquam revinci poterunt Judæi, si contendas salvari sensum propheticum vel per Thronum, vel per Urbem, vel per Jura Magistratum, vel per Principes Tribui Judæ adlectos: quod probatur I. Quoniam illa circumlocutio, De inter pedes ejus significat posteritatem, & honesta phrasi genitalia ipsa describit, ut liquet ex Deut. xxviii. 57. ubi de secundinis legitur: Quæ egrediuntur de inter pedes ejus. II. Ex Latina, & Græca versione, quarum illa habet de femore, hæc vero ἐκ τοῦ μηρίου αὐτοῦ, ex femoribus ejus. III. Ex communi Doctorum interpretatione. Vertit enim Thargum, A filiis filiorum ejus: Jonathan, De semine ejus; R. Kimchi, De medio pedum ejus: Talmud Jerosolymitanum, De filiis filiorum ortis ex semine ejus. Habeo consentientes fere omnes Hebræos, Latinosque.

Observandum hoc loco quinam fuerit iste Princeps ex Judæ femoribus ortus virgam tenens, atque legem praescribens; id est, Princeps iste ex femore Judæ fuit, proles Synebris, drui.

bens, & quomodo auctoritatem exercuerit ad Christum usque. Præcepit Dominus ad Moysen Num. xi. 16. ut congregaret septuaginta viros de senibus Israel, quibus iudicandi potestas, & regimen populi commissum est. Postiores Judæi Græco vocabulo Synedrion appellaverunt. Cum autem Deuter. xvi. 1. fiat mentio Sacerdotis, & Judicis, duos Magistratus institutos esse colligitur, Ecclesiasticum unum, politicum alterum: quorum primum Synagogam dixerunt, secundum, ut dixi, Synedrion, Præfuisse Synagogæ Principem Sacerdotum ex Tribu Levi nequit in dubium revocari. Synedrion præsidem fuisse ex Tribu Juda, & maximam ad Christum usque auctoritatem habuisse etiam tempore Machabæorum demonstro.

6. Probatur, fuisse Ducem hunc usque ad tempora Christi.

Ac primo de auctoritate hujus principis dicturus sum, & de ipsius genere, postmodum de duratione. Itaque in Chronico, quod inscribitur *Sepher Olam*, & extat ad calcem Genebrardi legitur: *In templo secundo hæc fuit consuetudo, ut Rex ex familia Hasmonæorum, & servus eorum filiis Herodis educeret & reduceret exercitum, curaretque omnia, quæ ad regnum pertinerent. Verum quæ ad legem spectabant statuta ac judicia ad eos, seu mandatum Principis de domo David fuere facta.* R. Zemach. fol. 33. *Nam mos erat Hierosolymis, quamdiu esset regnum ex familia Hasmonæorum, & post eos ex familia Herodis, ecce semper fuit Princeps de domo David. Nam Rex curabat exercitum, & res bellicas; sed quæ ad legem pertinebant, statutaque, ac judicia ad nutum Pontificis, & Principis ex familia Davidis administrabantur. In Berefcith Rabba ita explicatur Prophecia: Non recedet, &c. Isti sunt sedentes Jabbet, docentes sententias in Sanbedrim magna . . . Et quid est, Non recedet sceptrum de Juda? Hoc plane sibi vendicat, quod non est concessum Sanbedrim potestas judicandi judicia, nisi omni tempore, quo sedebant in camera dolata. Cum enim migraverunt inde ad locum alium, cessaverunt judicia animarum, sicut scriptum est Deut. xvii. v. 10. Atque ne omnia exscribam, quæ legi poterunt apud Galatinum, Martinum Helvicum, Bartholaccium, Imbonatum, Raymundum Martini, aliosque; in Talmud Cod. Sanhedrim ita Prophecia explicatur, ומהקמבין לא יסור שבט שרורין את ישראל בשבט אלן ראשי גליות שבבבל שמלמדין תורה ברבים מחררה*

ומהקמבין לא יסור שבט שרורין את ישראל בשבט אלן ראשי גליות שבבבל שמלמדין תורה ברבים מחררה

רגליו אלו בני שלהלל Non recedet Virga ex Juda: Hi sunt Capita captivitatis, id est, qui sunt in Babylone, & regunt Israel virga. Et legislator de inter pedes ejus: Hi sunt filii filiorum Hillel, qui multos docent legem. De Principe ergo Synedrion judicia exercente accipiendum est oraculum Jacobum: quem principem semper fuisse ex progenie Davidis liquet ex dictis, & manifeste farentur Hebræorum Chronologia, nec non Rabbinum complures apud Helvicum, & Imbonatum.

Illustrissimus Daniel Huetius Demonst. Evangel. Prop. ix. respondet hanc sententiam cæteris esse infirmiore, utpote ex Rabbinorum commentationibus derivatam. Sed primum quis facile sibi persuadeat concorditer Rabbinos omnes in sui perniciem tam splendide fuisse mentitos? Deinde apud Joseph Ben-Gorion lib. v. cap. 4. & Josephum Antiq. xiv. cap. 9. habetur oratio R. Sameas Principis Synedrion, qui compulit Herodem cædis accusatum ad dicendam causam coram Hircano. Ex qua oratione apparet Synedrion in judiciis etiam Capitalibus majorem habuisse auctoritatem, quam Regem. Vide orationem illam Tom. I. Operum Josephi cum notis Hudsoni pag. 701. Præterea etiam Patres communiter docent usque ad Christum permanisse Sceptrum apud posteros David, quod nisi de Principe Synedrion accipiatur, falsum erit omnino. Davidica Sedes (inquit Epiphanius H. xxix. quæ est Nazæorum) perpetua successione ad Christum usque permansit, cum nullo unquam tempore de Juda tribu Principes desissent, donec ille venit, cui reposita erant. Tandem quem ex femore Judæ Principem ac dominatorem regnantibus Hasmonæis & Herode adinvenies, nisi sit ille Dux, Aechmalotarcha, & Caput Synedrion?

Demonstrandum est jam hunc Ducem non defecisse nisi sub adventum Messæ, id est, Christi. In Codice Jotta pag. 53. habetur sceptrum & honorem legis cessasse sub Gamaliel, quem Julius Bartholaccius Tom. I. Biblioth. Rabbinicæ pag. 729. demonstrat obiisse ante Jerosolymitanum excidium an. 18. Hujus autem Camalielis Epistolæ, & Decreta plenissimæ auctoritatis extant in Codice Synhedrim cap. i. p. 11. & in eadem Bibliotheca Rabbinica loco nuper citato. In Berefcith Rabba, ut vidimus, habetur permanisse usque ad migrationem Synedrion in alium locum, quod contigit juxta Talmud Jerosolymitanum anno an-

7. Probatur Ducem hunc non defecisse.

re Templi excidium quadragesimo. Quod Petrus Galatinus lib. iv. cap. 6. ex communi Rabbinorum traditione confirmat. Et ne hæc quoque ad fabulas amandentur; certum est ex Josepho loco superius citato, atque ex Historicis aliis fide dignissimis, quod Herodes regnum adeptus, omnes qui tum fuerant in Synhedrio, atque adeo Hircanum ipsum interfecit, excepto Samea: ipsum enim propter ejus justitiam magno habebat in honore; quod postea obsessa urbe ab Herode, & Sosio, populum monuisset, ut Herodem admitteret dicendo ipsos eum propter peccata effugere non posse. Ita Iosephus lib. xiv. Antiq. cap. 9. Recte ergo Galatinus ibidem: Tunc proprie & vere de Tribu Juda regni sceptrum ablatum fuit, cum nemo de regio genere remansisset crederetur: tunc etiam judicaria potestas ab eis amota est, cum omnes Sanhedrin Herodes ipse interim fecit. Sed revertendum ad textus expositionem.

8.
Explicantur
verba: donec
veniat Silo.

Proxima verba sunt **בִּי יבֵּא שִׁילָה** *עַר*, Donec veniat Silo. Quidam Hebræorum sic vertunt, In æternum possitquam venerit Messias, ut sensus sit, nunquam sceptrum post Messie adventum de Tribu Juda defuturum. Hoc probat Rab. Bachai, ex quo sub particula *עַר* *אָאָד* sit accentus *Jetbibb*, illam disjungens à sequenti vocula **בִּי** *חֵל*. Sed revincitur apertissime. I. Ex cap. xvi. Genes. v. 13. ubi non alium sensum habet utraque particula, nisi latinæ *donec*, usquequo, aut consimilis. II. Ex communi aliorum interpretatione: Onkelos enim, Jonathan, Jerosolymitanus, Abenezra, aliique verterunt, *Donec*. III. Ex probata ab omnibus regula Davidis Levitæ circa accentus. Nam Hebraica scriptura sex distinctionis accentus connumerat, *Silluc*, *Atbnach*, *Segolta*, *Zakeph*, *Rebbia*, & *Jetbibb*. Distinguit *Silluc* periodum: *Atbnach*, & *Segolta* periodi membra; reliqui accentus signa sunt minimæ distinctionis. Est autem in hoc textu ante particulam *עַר* accentus *Atbnach*; ideoque particula illa pertinet ad membrum consequens.

9.
Explicatur
particula;
Silo,

Restat postrema particula **שִׁילָה** *סִילֹ*. Aliqui hanc derivant a **שִׁילָה** & affixo feminini generis **הָ**, ita ut significet *Filium ejus*, ex famina, tantum progenitum; idem est enim **שִׁילָה** ac operimentum, vel *secundina* mulieris: unde vertit Jonathan, *Donec veniat Messias, parvulus filiorum ejus*. Deducunt alii ab **שִׁילָה**, quod significat *felicem*, vel

sospitatorem esse, ita ut idem sit **שִׁילָה**, ac *Salvator*, & *Auctor felicitatis*. Propterea vertit Sammaritanus, *Donec veniat Pacificus*, Permulti à relativo **שִׁ**, ac pronomine **לָהּ** ut sensus sit, *Donec veniat cujus est regnum*, ut habet Onkelos; five, *Donec veniat cui repositum est*, aut, *Donec veniant quæ reposita sunt ei*, quomodo legerunt lxx. necnon antiquiores Ecclesiæ Patres, ut Clemens Alexandrinus, Cyprianus, Eusebius, Cyrillus, & Augustinus. Arbitrantur permulti alii legendum esse **שִׁילָה** ab **שִׁילָה** quod est *mittere*, ut ienus sit, *Donec veniat qui mittendus est*, quemadmodum habet Latina Vulgata: atque hinc inferunt mendum irreplisse in Codices Hebræorum Huntlaus, Salmeron, & Morinus. Sed Hebraicum Codicem facile est hoc loco defendere. Primo quoniam laudatæ Paphrales antiquissimæ, & Græci, Latiniq; Interpretes videntur potius attigisse significationem **שִׁילָה** quam **שִׁילָה**. Deinde quia non videtur Hebraicum Codicem habuisse hæc omnia verba **שִׁילָה** **אֲשֶׁר יֵשׁ לָהּ** *Qui mittendus est*. Tercio quia etiam participium *Missus*, non **שִׁילָה** scribendum videtur, sed **שִׁלּוּחַ**. Nec proinde detrahitur Vulgatæ verionis auctoritati; quin maxime est commendanda, quod inter varias illius vocis **שִׁילָה** significationes elegerit propriissimum characterem Messie, qui *Isaia* xvi. 1. appellatur *Mittendus*: maxime, quod cum Vulgata consentiat etiam præclarissimus Doctor Hieronymus. Si tamen mavis scriptum olim **שִׁילָה**, probabo maxime, & Hæreticis Romanos arguentibus opponam Grotium in hunc locum, & in cap. ix. Joannis, & quod caput est, ipsa Evangelii verba, *Vade, lava in natatoria Siloe, quod interpretatur Missus*.

Verum quæcunque sit origo illius vocabuli *Silo*, certissimum est significare promissum in lege Messiam. I. Quia Onkelos reddidit *Donec veniat מִשִּׁיחַ* *Messias*; & Jerosolymitanus, *Donec veniat מִשִּׁיחַ* *Rex Messias*. II. Quia *Silo* esse nomen Messie fatentur R. Johanan, & R. Schela cum ceteris innumeris, nec non ipsum Talmud Codice Sanhedrin cap. 11. fol. 98. III. Quoniam omnis allata Interpretatio Messie quadrat, cum ipse sit *parvulus*, ac *filius Virginis*, *Isaia* vii. 14. & ix. 6. Ipse *Dominator*, & *throni Davidici heres*, *Psal.* cxxxv. 11. & *Daniel* vii. 14. Ipse *princeps pacis*, & *salvator populi*, *Isaia* ix. 7. & Michæ

Micheæ v. 5. Ipſe venturus olim, mit-
tendus, ac deſideratus, Habacuc 11. 3.
& Aggæi 11. 8. De Meſſia ergo expli-
canda eſt particula שִׁלּוֹ Scilo, unde-
libet derivata dicatur. Atque pro ex-
plicatione prophetici oraculi hæc dixiſſe
ſufficiat.

10.
Propoſitio
cum ſua Pro-
batione.

PROPOSITIO: Ex laudato vaticinio in-
victe demonſtratur jam advenſiſſe promiſ-
ſum in lege Meſſiam.

Jacobus enim prænuntiavit non re-
ceſſurum Principem ac legiſlatorem, ſive
regia majeſtate fulgentem, nationemque
Judaicam pleno regimine moderantem,
ſive Synhedrii Rectorem ac Preſidem ex
ſucceſſione ac germine Davidis, quoad-

uſque veniret Silo, id eſt, deſideratus
cunctis gentibus, Princeps pacis, cujus
potestas æterna, & regnum quod non
auferetur. Hunc quippe ſenſum exhi-
beri præmiſſo vaticinio liquet ex poſitis
notationibus, Scripturarum divinarum
contextu, linguæ ſanctæ proprietate,
traditione Rabbiorum, cohærentia Ver-
ſionum, aliorumque documentorum præ-
ſidio firmatis. Atqui jam ab annis plu-
rimis, atque à Regno Herodis Aſcaloni-
tæ ceſſavit in Tribu Juda Dominator,
Scribarum princeps, Synhedrii Naſci, nec
remanſit aliquis ex Davidico genere, qui
in poſterum polleret auctoritate, & exer-
ceret judicia; ut pariter demonſtratum
eſt. Ergo à tempore Meſſias in lege
promiſſus advenit.

C A P U T II.

Rabbiorum commenta diſpelluntur.

S U M M A R I U M.

- 1 & 2. Fruſtra Rabbinî probare nituntur, par-
ticulam *Scevet* ſignificare virgam in ficto
vaticinio.
- 3 & 4. Inaniter aſſerunt, ſceptrum in tribu Juda
fore perpetuum poſt advenum Meſſiæ.
- 5 & 6. Alius ſenſus Rabbiorum exploditur.
- 7 & 8. Ex particula donec inſimum argumen-
tum conſellitur.
- 9 & 10. Infundatè dicitur, ſceptrum à tribu Juda
receſſiſſe tempore captivitatis Babylonica.

- 11 & 12. Inepitè obtrudunt, per particulam Silo
non ſignificari Meſſiam.
- 13 & 14. Aliuma dhuc habere ſenſum Prophetiam
allata ſomniant Rabbinæ.
- 15 & 16. Alia frivola obſectio ſolvitur.
- 17 & 18. Sceptrum necdum ablatum eſſe à Ju-
da, ad fabulas pertinere oſtenditur.
- 19 & 20. Ulimæ obſectio Rabbiorum ſa-
tisfit.

1.
Obſectio I.

SUNT quidem præcedenti capite inter-
pretamenta quælibet Rabbiorum di-
ſpuncta: ſed ut penitus refutentur,
ipſos adverſum nos arguentes æquo
animo patiamur. Primum ergo eorum
obſectamentum eſt: Particula שֶׁבֶט
Scevet Virgam ſignificat, atque *Virgam*
reddidere Pagninus, & alii, ideoque hunc
ſenſum exhibet, Non recedet à Judæis
afflictatio, Tyrannorum poteſtas, & ca-
lamitoſa viciffitudo, quoadusque veniat
Meſſias Soſpitor, ac Dominator paci-
ficus. At fuere Judæi ad hæc uſque
tempora captivi, diſperſi, Gentiumque
ludibrium ſub virga illa gementes. Non
ergo venit Auctor illorum felicitatis, at-
que repromiſſus Dominator.

2.
Reſponſio.

Reſp. falſam eſſe hanc illius particulæ
שֶׁבֶט interpretationem; ut ſuper argu-
mentis pluribus demonſtravi, 1. ex pa-
raphraſtis. 2. ex ſolitaria hujus particu-
læ poſitione. 3. ex adjuncta voce *Vme-
chokek*. 4. ex prophetiæ contextu. 5. ex
rerum eventu. Significat ergo ea vox
R. P. Berti Theol. Tom. V.

vel Dominatorem, ut vertit Hieroſoly-
mitanus, *Non deſiciet exercens dominium*,
vel ducem ſcribarum, Synhedrii Magi-
ſtrum, ut habet Bereſcith Rabba, *Non
recedet Synhedrim*, & R. Rambam, *Non
deſicient Aechmalotarchè*.

Deinde opponunt: Sensus prophetici
oraculi eſt perpetuum futurum eſſe Sce-
ptrum in Tribu Juda poſtquam Meſſias
adveniet, cum particula עַל à ſequenti
accentu divuſa ſit, præſertim cum Meſ-
ſiæ regnum Eſaias, & Daniel ſempiter-
num fore prænuntient. At perenne il-
lud ac fauſtiſſimum regnum nondum con-
ſecuta eſt Tribus Juda. Jure ergo præ-
ſtolatur glorioliſſimum illum Domina-
torem.

Reſp. à vero ſenſu particulam עַל
detorqueri: quod pariter demonſtratum
eſt, 1. quod nullibi particula עַל & כִּי
reperiuntur ita divuſæ, ut una ad præ-
cedens membrum, altera ad ſequens ſit
referenda, 2. ex regulis accentuum, 3.
ex veterum omnium interpretationis,
B Explo

3.
Obſectio II